VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuosien 2027–2030 julkisen talouden suunnitelma

12.5.2026

Talouden näkymät

- **Suomen talouden toipuminen viivästyy Lähi-idän kriisin seurauksena**. Ennusteessa oletetaan, että Lähi-idän kriisi jää lopulta lyhytaikaiseksi.
- BKT:n kasvu jää 0,6 prosenttiin vuonna 2026 ja **kasvun arvioidaan kiihtyvän 1,7 prosenttiin vuosina 2027–2028**
- **Inflaatio kiihtyy kuluvana vuonna pääosin energian hinnan nousun seurauksena.** Kotitalouksien ostovoiman kehitys on tänä vuonna hidasta hintojen nousun ja heikon työllisyystilanteen vuoksi. Yksityinen kulutus vahvistuu vuodesta 2027 alkaen ostovoiman parantuessa ja säästämisasteen vähitellen alentuessa.
- **Kokonaisinvestointien ennakoidaan kasvavan vauhdikkaasti vuonna 2026 ja pysyvän selvässä kasvussa myös seuraavina vuosina**. Ylivoimaisesti suurimmasta yksittäisestä kasvusysäyksestä vastaavat julkiset puolustusmenot.
- Työmarkkinoilla työvoiman tarjonta on kasvanut merkittävästi työllisyystoimien ja maahanmuuton seurauksena. Työllisten määrä on pysynyt vakaana vuoden 2024 syksystä lähtien, mutta työttömyysaste on noussut yli 10 prosentin. **Työllisyyden kasvun ja työttömyyden laskun odotetaan käynnistyvän vasta vuonna 2027.**

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
BKT:n arvo, mrd. euroa	276,0	280,6	289,5	300,5	313,2	325,1	336,8
BKT, määrän muutos, %	0,4	0,2	0,6	1,7	1,7	1,5	1,3
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	9,8	9,4	9,0	8,5	8,2
Työllisyysaste, %	72,1	71,4	71,1	71,4	71,8	72,3	72,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	1,6	0,3	2,0	1,4	1,9	2,0	2,0
Pitkä korko, 10 v, %	2,9	3,0	3,2	3,0	3,0	2,9	2,9

Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena koko vuosikymmenen

- Vuonna 2026 alijäämä syvenee 4,6 prosenttiin suhteessa bkt:hen ja jumittuu tälle tasolle vuoteen 2029 asti.
  - Suhdanteen koheneminen vahvistaa verotulojen kasvua ja vähentää työttömyysmenoja ensi vuodesta alkaen.
  - Puolustusmenojen nosto 3,2 prosenttiin suhteessa bkt:hen kasvattaa menoja ja alijäämää jakson loppupäässä.
- Vuonna 2030 julkinen velkasuhde nousee yli 99 prosentin, ja velkasuhteen kasvu jatkuu ennustejakson jälkeen.

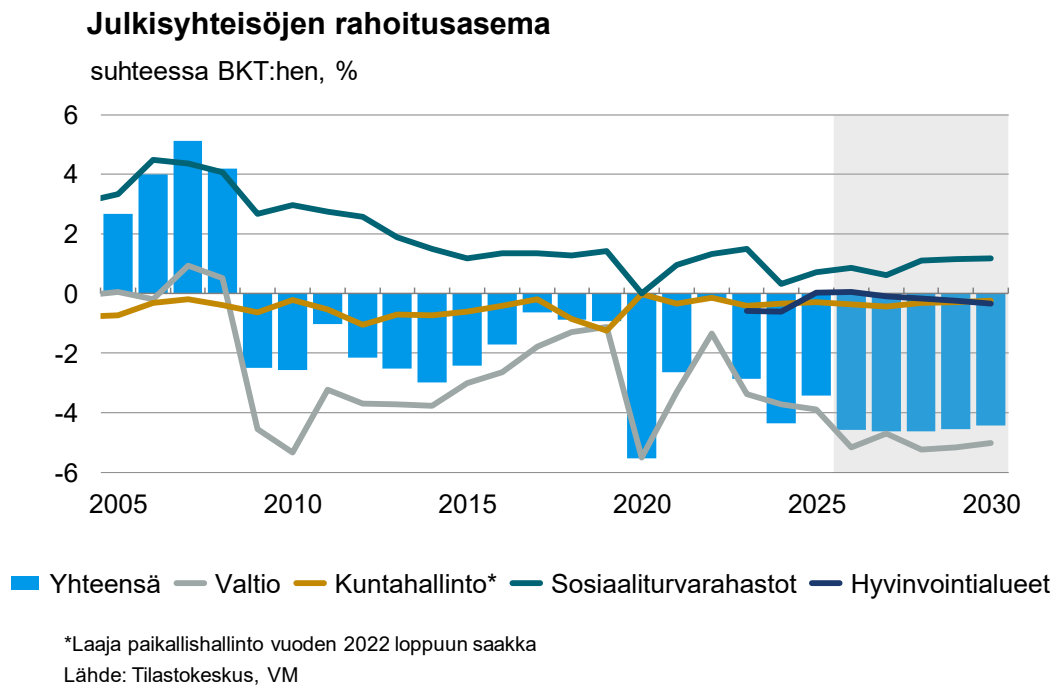

*Laaja paikallishallinto vuoden 2022 loppuun saakka
Lähde: Tilastokeskus, VM

Valtion talouden menot, tulot ja tasapaino

- Vuonna 2027 budjettitalouden menojen arvioidaan olevan 92,0 mrd. euroa, joka on n. 1,1 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2026 varsinaisessa talousarviossa.
  - Kasvua selittävät etenkin lakisääteiset ja sopimusperusteiset indeksitarkistukset.
  - Vuonna 2030 budjettitalouden menojen arvioidaan nousevan noin 4,5 mrd. eurolla 96,4 mrd. euroon vuoden 2027 hintatasossa. Määrärahatarvetta lisää puolustusmenojen (2,2 mrd. €) ja korkomenojen kasvu (2,2 mrd. €).
- Budjettitalouden tulojen arvioidaan olevan 79 mrd. euroa v. 2027, josta ne kasvavat nimellisesti reiluun 85 miljardiin euroon vuonna 2030.
- Valtion budjettitalouden alijäämän arvioidaan olevan 13,2 mrd. euroa v. 2027, josta alijäämä kasvaa puolustus- ja korkomenojen kasvun myötä 16,2 mrd. euroon v. 2028, 17,1 mrd. euroon v. 2029 ja 17,4 mrd. euroon v. 2030.
  - Verrattuna vuoden takaiseen tasapaino heikentynyt 3,5–4,5 mrd. euroa/v. vuosina 2027–2029.
  - Arvonlisäveroja sekä ansio- ja pääomatuloveroja arvioidaan kertyvän vuosittain ko. ajanjaksolla 2,3-2,5 mrd. euroa vähemmän vuoden takaiseen verrattuna.

Syksyn 2026 budjettiriihessä sovittujen sopeutustoimien kohdentaminen

- Budjettiriihessä linjatusti haittaveroja kiristetään. Toimet kohdentuvat tupakkaveroihin (30 m€) ja alkoholin verotukseen (20 m€)
- Verotukiin aiemmin linjattu 20 milj. euron säästö korvataan määrärahasäästöillä.
- Valtionhallinnon toimintamenoihin aiemmin linjattu 25 milj. euron säästö jaetaan hallinnonaloille ja ministeriöt sisällyttävät kohdennukset pääluokkansa toimintamenomomenteille toukokuisissa budjettiehdotuksissaan.

Hallitus pitää kiinni aiemmista säästöpäätöksistään

- Sote-säästöjen osalta neuvoteltu uudelleenkohdennukset ja korvaavat säästöt (n. 240 m€) niiltä osin kuin aiemmin päätettyjä säästöjä ei saavuteta.
- Lisäksi verotoimien vaikutuksia tarkentunut alaspäin ja näiden korvaamiseksi sovittu 90 milj. euron korvaavat menoleikkaukset.
- Lisäksi tiukan liikkumatilan johdosta uusia tarpeita varten neuvoteltu lisäsäästöt.
    - Uusien ja korvaavien määrärahaleikkausten taso nousee runsaaseen 0,5 mrd. euroon v. 2030.

Uudet ja korvaavat säästöt

- Hyvinvointialueet: maksujen korotukset v. 2027 n. 88 m€ ja v. 2028- vajaat 106 m€.
- Kuntien peruspalveluiden valtionosuuksien 1 %:n indeksijarrun korotus 2,8 %:iin vuodelle 2027: -60 m€
- STEA-avustukset -50 m€
- T&K-toiminta -39 m€
- Kehityspoliittiset lainat -35 m€
- Perusväylänpito -30 m€ v. 2027 → v. 2030 -39 m€
- Lääkekorvausten ehdolliset korvaukset -15 m€
- Muihin kokonaisuuksin kohdentuvat säästöt v. 2027 -13,6 m€ ja v. 2028 → -33,6 m€
- Toimintamenot: v. 2027 -60 m€ → v. 2030 166,5 m€.

Puolustukseen ja turvallisuuteen uusia lisäyksiä

- Hallitus varautuu kasvattamaan puolustusmenoja uhka- ja tarveperusteisesti aiempaa nopeammin kohti Natossa sovittua 3,5 prosentin BKT-suhdetta.
  - Lisäykset 37 / 10 / 548 / 535 milj. euroa vuosina 2027–2030.
  - Lisämäärärahat kohdennetaan mm. lisähenkilöstöön, kertausharjoituksiin, materiaalin kunnossapitoon ja puolustusmateriaalihankintoihin (mm. droonikyvykkyyksiä)
- Ukrainan tukea kasvatetaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Tuki toteutetaan kotimaisen teollisuustuotannon yhteistyöllä.
- Puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen investointeihin varataan kehyskaudella yhteensä 181,6 milj. euroa.
- Rajavartiolaitoksen UXV30-hankkeeseen kohdennetaan 18 milj. euroa, josta 90 % rahoitetaan EU:sta saatavilla tuloilla.
  - Hankkeessa Rajavartiolaitos hankkii miehittämättömiä ilma- ja pinta-aluksia ja niihin liittyviä valvontajärjestelmiä.

Puolustuspanostukset kasvavat merkittävästi vuosikymmenen loppua kohden

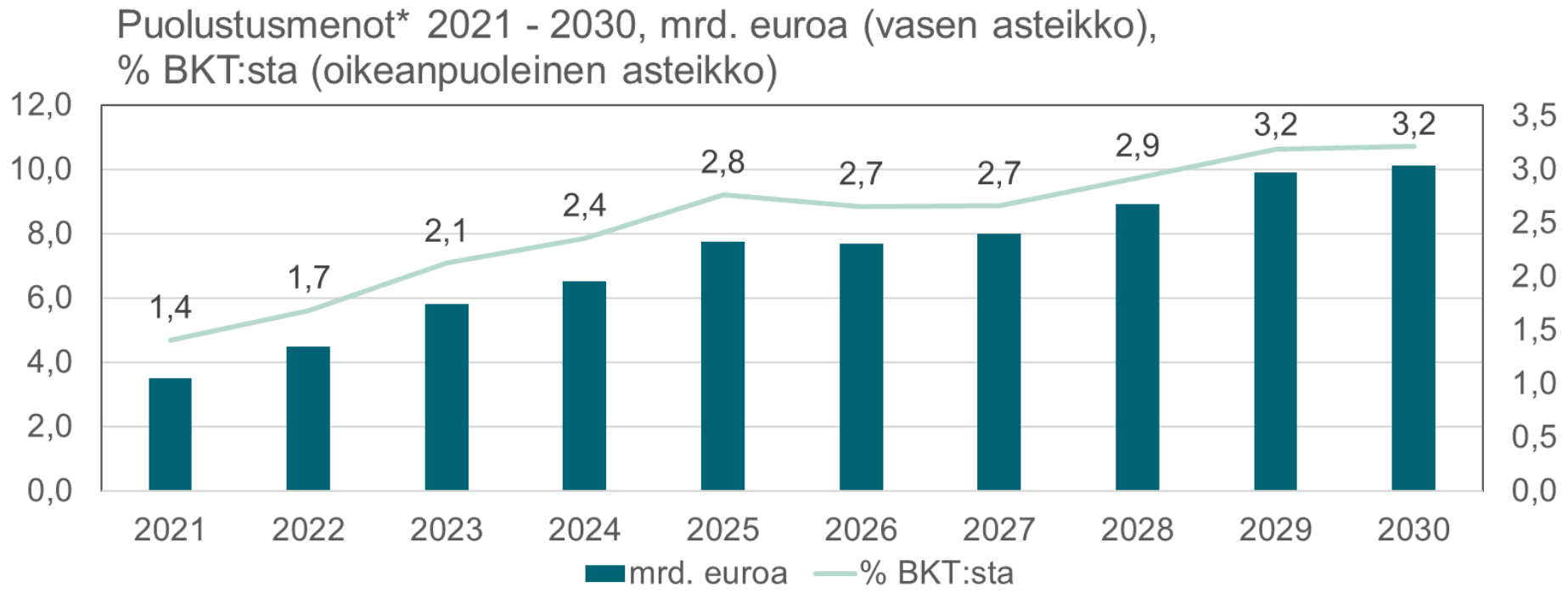

*Naton määritelmän mukaiset varsinaiset puolustusmenot, joihin sisältyy puolustushallinnon määrärahojen lisäksi sotilaseläkkeet, kriisinhallinnan ja Rajavartiolaitoksen menoja.

YEL-järjestelmän epäkohtia korjataan osana kasvupakettia

- Vuodesta 2028 alkaen yrittäjä voisi valita YEL-maksunsa perusteeksi joko yritystoiminnan veronalaisen ansiotulon tai nykyisen työtulomallin tietyin rajauksin.
  - Siirtymäajan jälkeen YEL-työtulon tulisi olla vähintään 50 % ansiotuloista.
  - Ansiotulo-osingot on rajattu uuden työtulomallin ulkopuolelle.
- Siirtymäajan jälkeen uudistuksen arvioidaan heikentävän julkista taloutta n. 80 milj. eurolla vuodessa. Pidemmällä aikavälillä vähentää YEL-valtionosuutta.
- Nykymalliin verrattuna (vuoden 2033 tasolla) YEL-maksut
  - laskevat lähes 40 % yrittäjistä, erityisesti alimmissa tulokymmenyksissä
  - nousevat 20 % yrittäjistä, erityisesti ylimmissä tulokymmenyksissä.

YEL-työtulon (€/v) muutos tulokymmenyksittäin, muutos suhteessa nykymalliin vuonna 2033

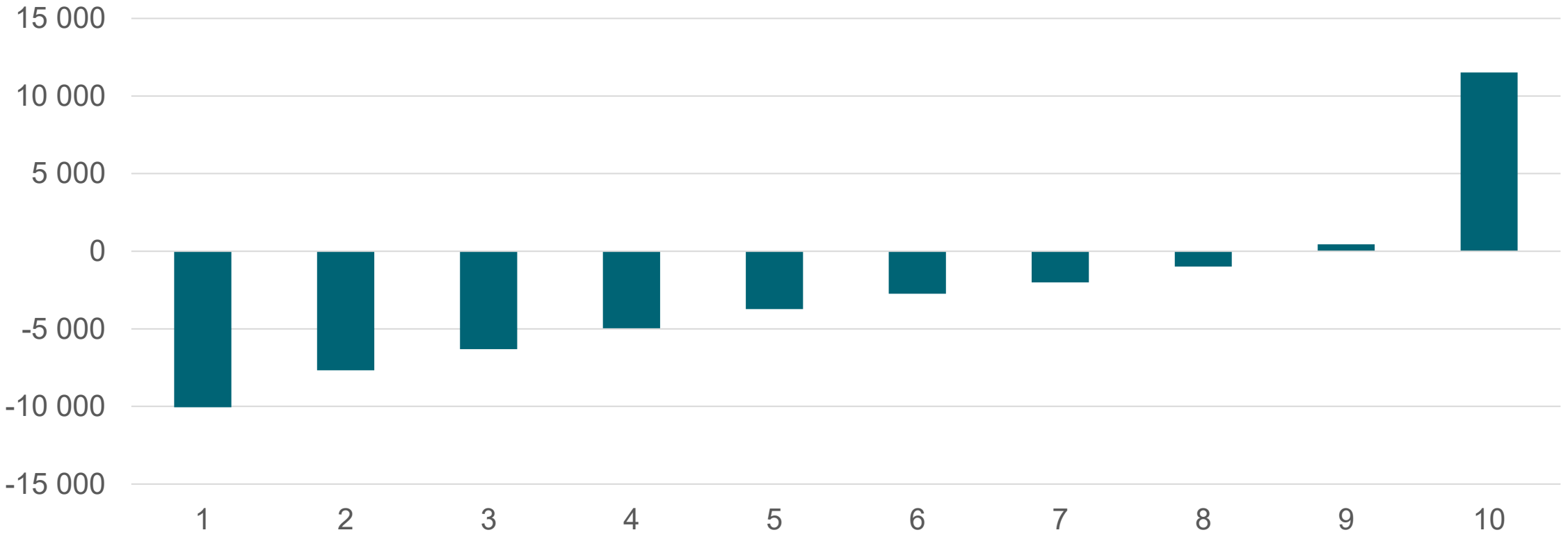

Yrittämisen paketin muut osat

- Verotuksen yrittäjävähennyksen nosto 5 prosentista 5,5 prosenttiin (14 milj. €)
  - Parannetaan yrittäjyyden kannusteita.
- Työsuhdeoptioiden verotuksen ajankohtaa siirretään option käyttöhetkestä listaamattoman yhtiön osakkeen myyntihetkeen (n. 100 milj. €).
  - Helpotetaan työntekijöiden sitouttamista kasvuyrityksiin.
- Kotitalousvähennyksen enimmäismäärän sekä prosentin korotus määräaikaisesti vuosien 2026–2027 ajaksi (77 milj. € vuodessa).
  - Lisää kysyntää remonteille ja muille kotiin tuotaville palveluille.
- Virikeseteliin toteutetaan inflaatiota vastaava tarkistus (n. 6 milj. €).
  - Käytettävyyttä laajennetaan metsästykseen ja kalastukseen.

Rakentamisen paketti

- Energiaremontteihin ja saneerauksiin kohdennetaan määräaikainen valtiontukiohjelma (110 milj. €).
  - Tavoitteena on saada aikaan yli 1 mrd. euron kasvu korjausrakentamiseen.
- Taloyhtiölainojen perusparannuslainojen valtiontakauksia kehitetään ja samalla sääntelyä kevennetään.
- Valtion takaaman ASP-asuntolainan enimmäislainamäärä nostetaan 90 prosentista 95 prosenttiin asunnon hankintahinnasta.
  - Lisäksi yhtenäistetään ASP-lainan takaisinmaksuajan enimmäispituus 40 vuoteen muun asuntolainasääntelyn mukaisesti.
- Hallitus nostaa valtion takaaman omistusasuntolainan enimmäislainamäärän 85 prosentista 90 prosenttiin asunnon hankintahinnasta.
  - Lisäksi yhtenäistetään valtiontakauksen enimmäispituus 40 vuoteen muun asuntolainasääntelyn mukaisesti.
- Senaattikiinteistöjen julkisia investointeja aikaistetaan nykyisten valtuuksien puitteissa.
  - Kuopion poliisiaseman investointi ja Tullilaboratorion laajentaminen.

Työllisyyspaketti

- Nuorten työllistymisseteli (20 milj. €)
- Pitkäaikaistyöttömille täydennyskoulutukseen osaamisseteli (20 milj. €)
- Valtiolle 500 uutta kesätyöntekijää tai harjoittelijaa (5 milj. €)
- Korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuudessa suurimmassa kaupungissa toteutetaan vuosina 2026–2027 pilotit nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi (15 milj. €)

Liikennepaketti

- Lukuisia liikennehankkeita osana hallituksen investointiohjelmaa.
- Raskaan liikenteen ammattidiesel toteutetaan vähintään 10 vuoden mittaisena vuodesta 2028 alkaen (40 milj. €).
- Matkakuluvähennyksen omavastuuta alennetaan 900 eurosta 800 euroon vuodelle 2026 (26 milj. €).
- Ajoneuvoveroa alennetaan 10 milj. eurolla v. 2028 alkaen.
- Kevennys kohdistetaan samantapaisesti kuin hallituskaudella aiemmin toteutetussa kevennyksessä.
- Aiemmin päätöksin polttoaineverotuksen C02-komponenttia kevennetään 50 milj. eurolla vuonna 2027.

Energiahuoltovarmuus ja ruokaturva

- Hallitus valmistelee tukimallin, jolla varmistetaan riittävä energian saatavuus ja toimitusvarmuus myös talvella (8 milj. € vuodessa vuodesta 2027 alkaen, SGEI)
- Hallitus päättää jatkaa turpeen varmuusvarastointia vuoteen 2030. Näin varmistetaan kotimaisen ja huoltovarman energian saatavuus eri tilanteissa.
  - Huoltovarmuuskeskukselle osoitetaan riittävä rahoitus (10 milj. € v. 2026) asian varmistamiseksi.
- Maatalouden energiaveron palautus korotetaan vuosien 2026–2027 ajaksi energiaverodirektiivin sallimaan maksimiin, joten lisäpalautusta maksetaan 4 snt/l (10 milj. € vuodessa).
- Hallitus huolehtii ruokasektorin huoltovarmuudesta ja tarvittavista toimista kriisin jatkuessa.

Hyvinvointialueiden yleiskatteinen rahoitus (28.89.31) 2027–2030

- Hyvinvointialueiden yleiskatteinen rahoitus on kehyskaudella vuosittain n. 27,5 mrd. euroa (vuoden 2027 hintatasossa).
- Rahoitustaso nousee v. 2027 edelliseen julkisen talouden suunnitelmaan verrattuna n. 0,1 mrd. eurolla. Rahoitukseen kohdistuu rahoituslakiin perustuvina muutoksina:
  - Indeksitarkistus 2,63 % n. 697 milj. euroa sisältäen jälkikäteistarkistukseen liittyvän indeksitarkistuksen n. 10 milj. euroa.
  - Jälkikäteistarkistuksena 891 milj. euroa v. 2027, mikä on 382 milj. euroa vähemmän kuin v. 2026, ja mikä vähentää rahoitusta n. 426 milj. euroa.
  - Palvelutarpeen kasvuarvion muutos, jonka vaikutus on noin -4 – -15 milj. euroa vuosina 2027–2029 ja n. 200 milj. euroa v. 2030.
- Vuosina 2028—2030 rahoituksessa huomioitava jälkikäteistarkistuksen määrä perustuu alueiden vuoden 2026 talousarviotietoihin sekä vuosien 2027—2028 taloussuunnitelmatietoihin pohjautuvaan laskelmaan. Ennakoitua matalampien vuoden 2025 toteutuneiden kustannusten perusteella laskelmassa on kuitenkin huomioitu myös vuosien 2026—2028 osalta talousarvio- ja taloussuunnitelmatiedoista poiketen n. 215 milj. eurolla alennettu kustannuskehitys.
- Julkisen talouden suunnitelman 2027-2030 tehtävämuutosten kustannusvaikutus on yhteensä nettomääräisesti n. 75 milj. euroa hyvinvointialueiden menoja ja rahoitusta lisäävä v. 2030.

Kehystilanne ja jakamaton varaus

- Kehystasoa alennettiin harkinnanvaraisesti 233 milj. eurolla likimain syksyn 2025 säästöpäätöksiä vastaavasti.
- Kehyspäätöksen jakamaton varaus n. 185 milj. euroa.
- Kehystilanne on tiukka, sillä jakamatonta varausta on jätetty perinteisesti
  - 50–100 milj. euroa budjettiprosessiin mm. tarvearvioiden tarkentumiseen
  - 50 milj. euroa täydentävää esitystä varten sekä
  - 40–50 milj. euroa eduskunnan päätettäväksi.
- Lisäksi vuodelle 2027 on varattu 300 milj. euroa lisätalousarvioita varten.
  - Tästä nykyisen hallituksen käytettävissä 100 milj. euroa.

Korkomenoja kasvattavat alijäämä ja velasta maksettavan keskimääräisen koron nousu

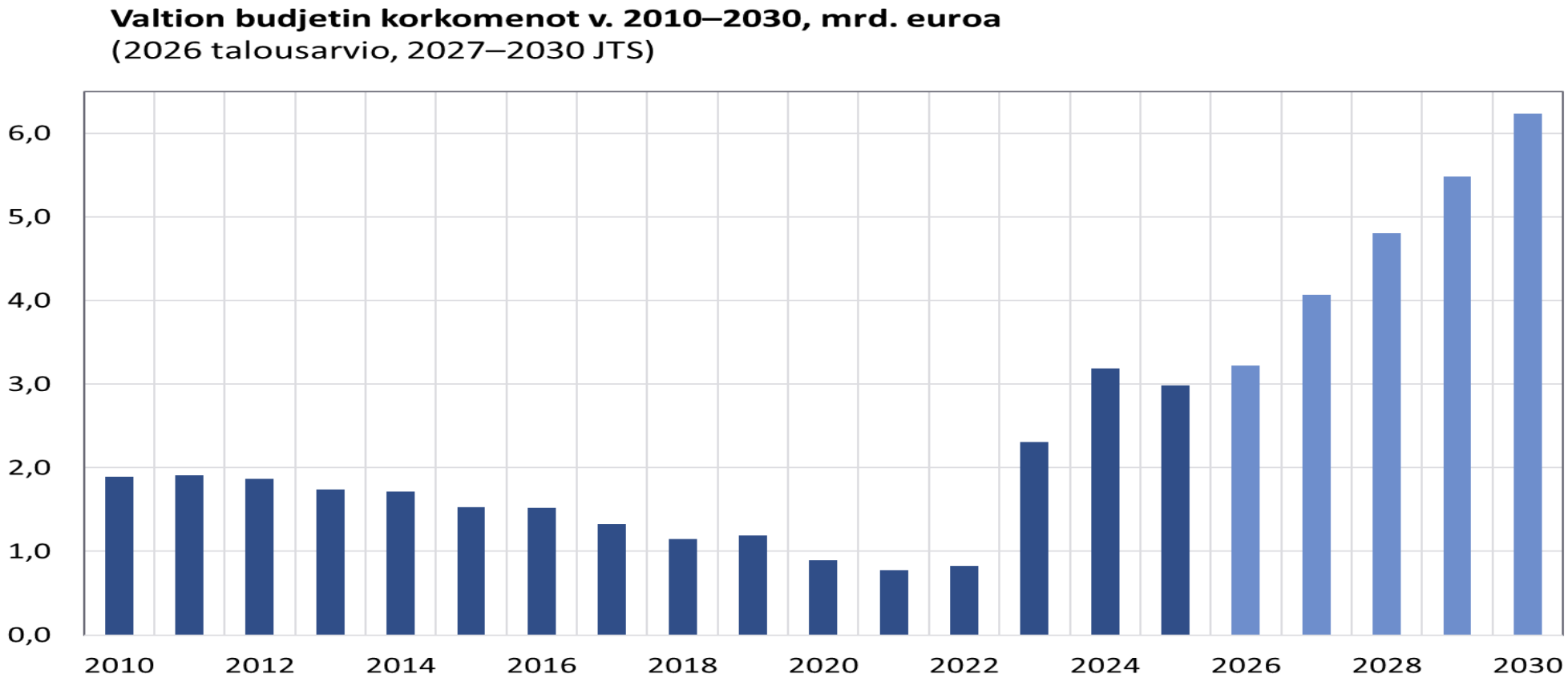

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

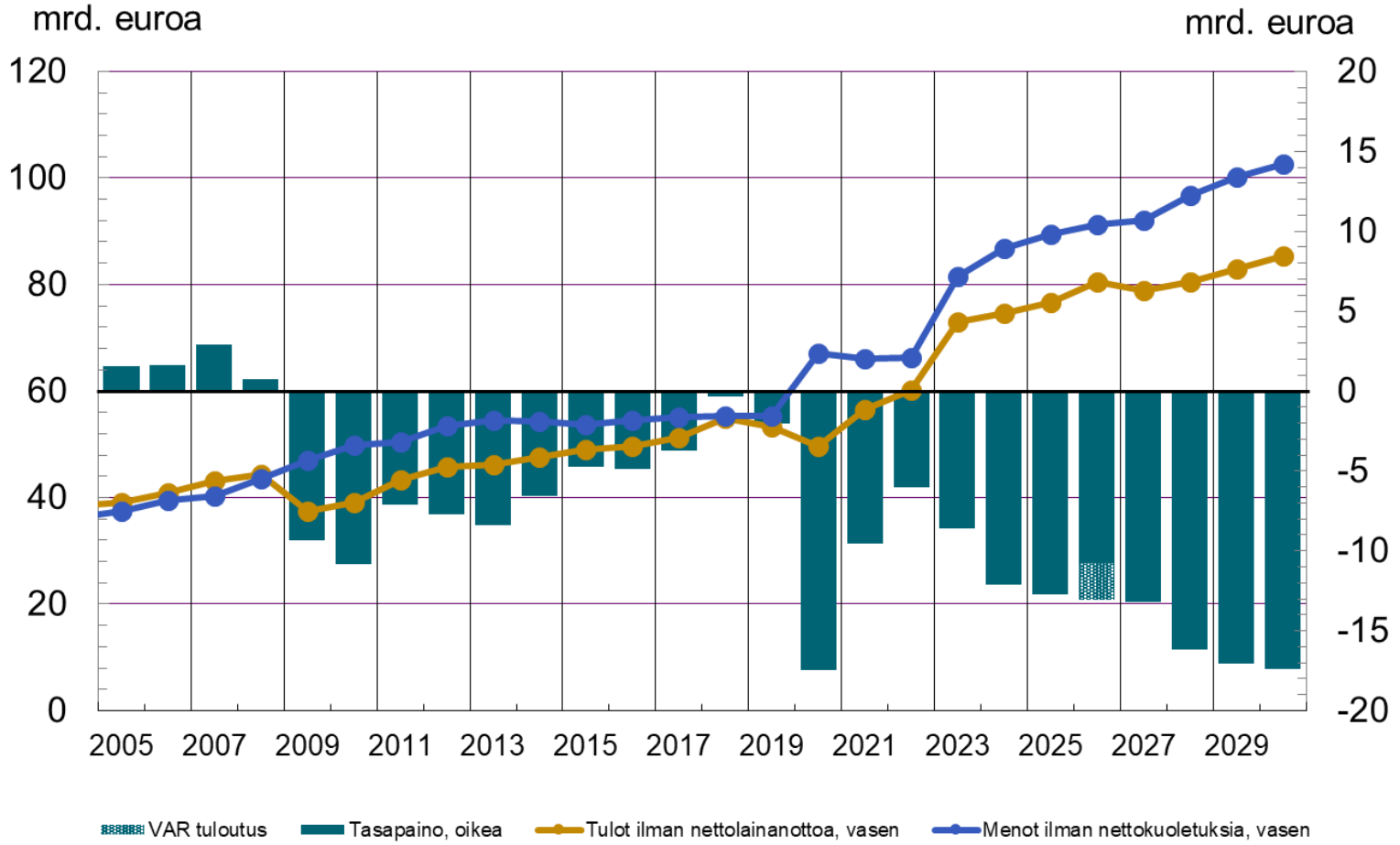

Tasapaino (mrd. euroa):

2024 (TP):	-12,1
2025 (TP):	-12,7
2026 (LTA I):	-13,1 (-10,8)
2027 (JTS):	-13,2
2028 (JTS):	-16,2
2029 (JTS):	-17,1
2030 (JTS):	-17,4

Vuoden 2026 tiedoista on poistettu lakkautettavasta Valtion asuntorahastosta tehtävä kertaluonteinen 2,3 mrd. euron tuloutus.
Vuosilta 2022 ja 2023 poistettu varautuminen sähkön johdannaismarkkinoille toimiville yhtiöille myönnettäviin lainoihin ja varauksen purku. Vaikka varaus jäi käyttämättä kokonaan järjestely kasvatti vuonna 2022 menoja ja vuonna 2023 tuloja 10 mrd. eurolla.
Lähde: Valtiovarainministeriö 22.4.2026

Valtionvelka kipuaa kehyskaudella yli 260 mrd. euroon

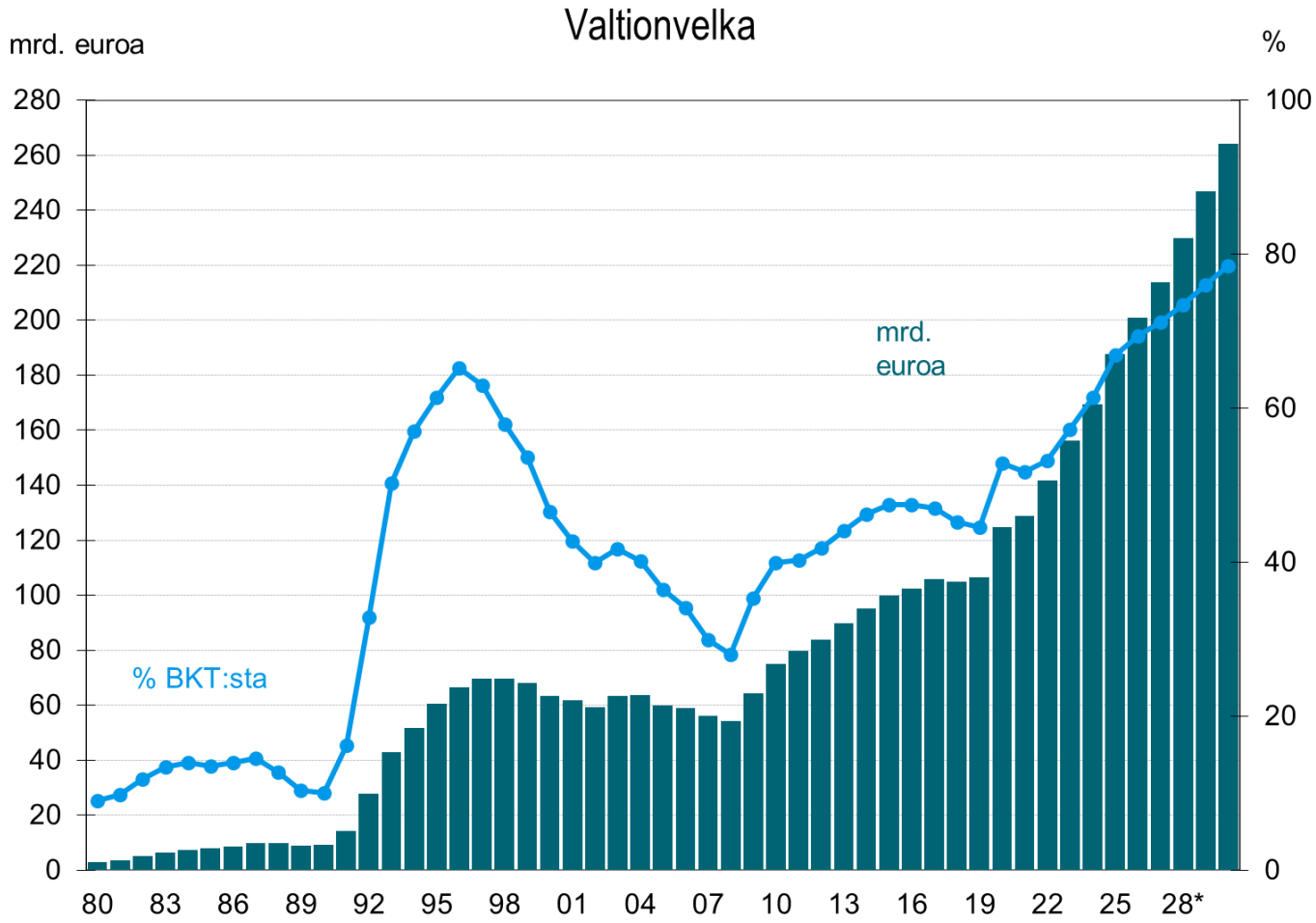

Lähde: Valtiovarainministeriö 22.4.2026

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

VM.FI | @VMUUTISET